



Štev. 4.

V Ljubljani, 1. malega travna 1901.

Leto II.

POMLADNA BAJKA.

Iam za gorámi daljnimi
prelepa loza stoji,
na sredi loze zélene
skrivnosten vrt leži.

Kot roža v sanjah spi v njem pomlad,
za posteljco je ji mah,
varujejo angelci božji jo
v prebelih haljicah.

Ročico belo pod glavo ima,
krog ustnic ji plava smeh;
in angelci jo poljubljajo,
in radost jim sije v očeh.

Pa jezna zbudi se deva - pomlad,
odide v lepi svet . . .
Ah, to se ubožica vstrašila je,
ko vzrla je sneg in led . . .

In k nebu je dvignila bele roké
in svoj prelepi obraz:
„Ah, solnčece, bodi mi dobro ti,
preženi ta hudi mráz!“

Nasmejalo se je solnčece,
obsinilo hrib in ravan . . .
Aj, to vam je bežal starec-mraz
tja v daljno, tja v severno stran!

In kar črez noč priklile so
cvetice iz mokrih tal,
in drugi dan priletele so
že ptičke iz gorkih dalj.

V zelenju in cvetju bilo je
dan tretji vsako drevo,
prihajala Vesna isti dan
tja je na plan cvetno.

Od vseh strani so ponižno, molčé
jo rože pozdravljale,
in ptičke v vrhovih zélenih
jo glasno proslavljale.

In po poljani širni vsi
je sreča dihnila,
in še pri ljudeh, nesrečnih ljudeh
bolest je utihnila.

Ah, v svetu širokem sreče nikdar
še toliko bilo ni!
In k Bogu se dvigne glas nevoščljiv,
tako-le mu govori:

„Saj sredi zime ni, da pomlad
hodila bi sredi poljan,
in da bi prisiljen bil starec-mraz,
oditi na severno stran.

In angelci tega krivi so —
oní so zbudili jo;
zato naj kazen tako dobó,
da bodo čutili jo:

Kolikor poljubčkov na vrtu vsak
prelepi pomladi je dal,
poredne otroke toliko let
on bode varoval!“

Ivo Danič.



Marici.

Tvoj duh je hrepenel v višave,
poromal že je v lepši svet,
na tvojem posvečenem grobu
poganja prve rože cvet.

Kadàr pomladne dni priklije
sto rož iz zemskih hladnih tal,
kadàr nam solnce spet zasiže,
kdo bi noči se temne bal?

Na grob sem jo vsadila tebi,
na pot iz solznih dolov teh,
spominja naj me, ah, spominja
življenja tudi na grobeh . . .

Iz groba mladi cvet poganja,
in zvezde sred noči goré . . .
Ni večno mrtev, kdor tu sanja,
saj duše vekomaj živé . . .

Pozvan iz groba cvet pomladi,
pozvana ti v življenje boš . . .
In takrat bodeš živa roža
sred ovenelih grobnih rož . . .

Bogomila.



Divji mož.

Divji mož, kosmati mož
tri doline je ogradil:
„To bo urt moj, vanj si rož
in sočivja bom posadil.“

U izbico vesel je šel,
ali ko se v nji zravnal je,
u strop z glavó se je zadel
in ves duorec mu razpal je.

Pluga nima ne brané,
kar z rokami prst rahlja si —
kar storile so roké,
to z nogami potepta si.

Šel na jezero je pit,
a na brado je pozabil —
mož povodnji, u kotlu skrit,
za kodeljo ga je zgrabil.

Divji mož, kosmati mož
hišico si je sezidal:
„Tučaj mirno živel boš,
kdo ti ne bi zdaj zavidal!“

„Joj“, zjavka divji mož,
„Za nezgodo gre nezgoda!“
Ā vodnar: „E, kaj se boš!
Ne nezgoda, le neroda!“

Oton Zupančič.





Pomlad prihaja!

Spisal Ivo Trošt.

Staričevega Franceta in moja rojstna vas stoji ob solnčnem pobočju nevisoke gore, ki izteza svoje znožje daleč tja doli v vinorodno dolino, jeseni polno mastnega grozdja in najslajšega sadja, pozimi večinoma brez snega, a spomladi dehtečo v najrazličnejšem ranem cvetju. A najina rojstna vas, dasi gori višje v rebri, ni brez sladkega grozdja, sočnih hrušek in jabolk, ne brez višnjevosivih, znotraj žarečerumenih češpelj, kostanjev in orehov in še drugega sadja. Midva s Francetom v tistih srečnih mladih letih sva to vedela najbolje; saj nisva poznala mejnikov med Staričevim in našim zemljiščem, ne med njihovim in našim sadjem; ločila nisva niti tega, čigavo kosilo je bolj ali manj slano.

Blizu enakih let sva že s prvim krilom in v prvih hlačah preživljala skupno največ dobre čase srečne mladosti. Hkrati sva začela hoditi v domačo šolo s skupno željo, da bi bila skoro velika, ko tega ne bo več treba.

V neizbrisnem spominu je nama ostala zlasti poslednja zima in poslednja pomlad, ki sva jo preživela s to željo v srcih v onem kotičku slovenske zemlje ob solčnem pobočju nad prijazno dolino, nazivano zaradi dobrote in rodovitnosti med domačim ljudstvom sploh »deželo«, a med tujci »lepoto sveta«.

»Pomlad prihaja!« so dejali naš oče neko nedeljo popoldne kmalu po Svečnici, ko smo se zložno grelji za obširno domačo pečjo. Zunaj so visele od streh dolge bele sveče, od Staričeve slamnate strehe pa lepo rjavkaste in rdečkaste kakor kapniki v postojnski jami. Časih se je odtrgala od strešnega kapa cela vrsta in telebnila na zmrzlo zemljo, pa se je ob kapu zopet nabiralo drugo okrasje.

Nihče ni verjel, da to pomeni prihod nove pomladi.

Naslednji dan po šoli sva pošteno prijokala domov, ker nama ni bilo mogoče uspešno braniti se odraslejšim kepačem. Seveda odrasli, odrasli . . . Zato pa vendar nisva zaostala, celo med prvimi sva bila zopet na vasi z mogočnima zagozdama kruha v rokah. Solnce nas je prijazno gledalo z vedrega neba, in sneg se je bliščal, da bi človek kar oslepel. Izmed žive otroške kope se je pa kmalu dvignil velikan — sneženi mož s staro pipo v ustih, s starim slamnikom na glavi in z debelo gorjačo v nerodni pesti. Pa možko se je držal, možko kakor ptičji strah v žitu. Dasi junak, vendar ni

bil kos toliki vojski, ko so začele leteti vanj snežene krogle. V bojni zmešnavi je velikanu najprej sfrčala izpod nosa pipa, potem mu je kepa odbila slamnik, nekdo gorjačo, nekdo celo glavo, potem roke; slednjič se je starec zgrudil na kup snega, odkoder je bil vzet . . . Seveda, zmagovalcem ne smemo zameriti, ako je priletela kepa tudi preko sneženega Goljata nasprotnemu sobojevniku v glavo. In zadeti vojak je izkusil slučajno zlo vrniti v dvojni in trojni meri. Kdor seje veter, žanje vihar. Preko poteptanega trupla snežakovega se je začel pravcati boj med prejšnjimi sobojevniki, boj trajajoč, da so samo močnejši ostali na bojišču; a še te so slednjič zapodili odrasli vaščani, češ: čemu tolik vrišč? — Med prvimi sva jo odkurila s Francetom na naše varno dvorišče, kjer sva potem premetavala sneg, zidala — kakor Eskimovci in Hotentoti — snežene hiše in cerkve ter jih zopet podirala, metaje nerabno zidovje pod strešni kap, kjer se je kmalu stopilo v padajoči kapnici. France je opazil, da nama pokajo pod nogama celo trdo uhojena, zmrzla tla. Prijela sva lopati in z združeno močjo dvignila izpod nog debelo ledeno ploščo ter jo postavila k zidu pod kap, za njo še drugo in tretjo.

»Tla, tla! Tla, kopna tla!« zakliče tovariš. »Glej, tukaj nisem več na zmrzlem, tu so tla; tu-le ne bo več zeblo v noge!«

In ponosno sva se dvignila na prste na kopni zemlji.

Še pred mrakom sva šla vsak na svoj dom in pri gorki peči mislila, da najbrž pride nova pomlad, ker sva midva odkrila kopna tla na našem dvorišču.

A kakšne so bile najine oči, ko sva drugo jutro stopila na dvorišče in videla zopet zmrzla tla, stopala na včerajšnje, sedaj trde kepe in oledenele ostanke sneženega moža! Ta pogled je nama popolnoma izpihal nado na bližajočo se pomlad, in sitni mraz je poiskal najine noge v črevljih in stisnjene pesti v žepih. Seveda se je ta nada zopet dvignila pred poldnem, kakor se je dvigalo toplo solnce; solncu se je umikal tudi mraz. Solnce je v nekoliko dneh privabilo iz doline v našo vas starega berača Jerovca, ki pa to pot ni beračil, marveč prodajal semena za razno zelenjavo. Le zaradi stare navade in pa če ni mogel v vsaki hiši vsaj nekaj prodati, je poprosil božjega daru. Vendar se je marsikdo čudil: »Jerovec, kam pa s semenom v snegu?«

Za Jerovcem nas je iz doline kmalu potem obiskal znani godec Semič, ki mu je baje škarjica zlezla v uho, da ni več slišal. Lepo je godel in lepo je pel, a še rajši vzela obilen božji dar.

Kmalu potem so naši šolski tovariši, prihajajoči iz niže stoječih vasi v našo šolo, donesli s seboj cvetočih drenovih vejic. »Hentaj!« sva ugenila s Francetom, »tam doli že prihaja pomlad . . .« Ali od nas se je sneg premaknil — kolikor sv. Gregorij iz štiridesetdnevnega posta — dasi se je milo, milo jokal vsako popoldne.

»Tiho, tiho, otroci!« je dejala Staričeva mati, »pred Veliko nočjo se že umakne sneg. Boste videli!«

Res se je kmalu vreme zjužilo, in z vremenom se je zjužil sneg. Noč in dan se je umikal. Prišla je na pomoč tudi njegova smrtna sovražnica --

megla, da je bežal nalik živi sramoti. Neki večer v megli pa so odmevali nad nami neznani glasovi. Može so ugibali: »Gosi so!« Mladeniči pa: »Divje race so!« Starčki so trdili: »Nič! Žrjavi morajo biti!« Nihče ni videl selilk,



Prve cvetice.

Iz kraja daljnega obhajat
Veliko noč domov sem šel,
ob poti v rojstveno vasico
cvetic natrgal ter jim del:

»Pomladi hčerke s tal domačih,
življenje trajno dal vam bom,
da vedno boste mi cvetele
ter me spominjale na dom!«

In glejte, ljubi bralci »Zvončka«,
te cvetke tudi vam sedaj
cvetó tu v listu, slika zgoraj
pa kaže vam njih rodni kraj!

Fr. Rojec.

a mladeniči so se pridružili starčkom, in vsi skupaj niso odnehali trditi:
»Žrjavi so, ki se vračajo zopet na sever, sluteč bližnjo pomlad.« To je držalo.

Ko se je nebo zopet zjasnilo, so nas že gledale s sosednjih hribov kar
cele krpe tal brez snega, in pod nami brezsnježna dolina, imenovana »dežela«,

je dobivala živo zelene lise, obrobljene z belim in rdečkastobelim cvetjem mandeljnov, marelic in črešenj. Součenke so prinesle v šolo šopke trobentic in zvončkov.

Skozi našo vas se vijoči potok je narastel, moji in Francetovi mlini na njega desnem in levem bregu so se vrteli tako vztrajno, da je nama prilezla voda v črevlje, in še so se vrteli . . . Topli južni vetrovi so privedli s seboj lastovke; sosedov Jožek pa, ki je že lansko zimo nosil raztrgano kapo, je neko popoldne, trdeč, da je že videl metulja — pokril slamniki.

Tedaj smo vsi čutili, da se pripravlja važna izpremema v prirodi: znano nam je bilo za trdno, da prihaja pomlad.

A kdo je utegnil pozdraviti ljubo znanko? Veliki teden se je približal, in Veliki teden daje otrokom drugačna in važnejša opravila nego pozdrav pomladi. Saj smo z Veliko nočjo zabili zimske težave.

Pa da morata priti v deželo obenem pomlad in Velika noč!

*

S poslavljaljajočimi se velikonočnimi prazniki in sladkimi poticami, s pisanimi pirhi se je večinoma in molče poslovil tudi sneg. »Otroci! Pomlad prihaja!« je ponovil naš oče. »Danes bomo orali, jutri bomo kopali in sejali!«

Sedaj ni dvomil nihče več, da je že prispela k nam pomlad »iz dežele«. Treba bo delati vsem odraslim ljudem — a mi, mi drobljanci pa v šolo, samo v šolo in iz šole . . .

Toda s Francetom se navzlic temu nisva videla več tako često. Govorili so nama, da nisva več tako majhna, in morala sva vsak za svojimi roditelji sleherni prosti hipec na delo. Jeseni so mene poslali k stricu v Trst, France je ostal doma, ostal sam, kakor mi je zatrjeval že večkrat. Sam sem bil — brez njega — tudi jaz. Minevala je nama sicer pomlad za pomladjo, bežala zima za zimo, leto za letom . . . vse se je vračalo, vse obnavljalo, le takšna pomlad, kakor je bila zadnja, ki sva jo skupno pričakovala in dočakala, se ni vrnila več!



Spomladi.

*Popilo je solnčece beli sneg,
začel zeleneti je dol in breg,
zaveli so gorki vetrički
in z juga vrnili se ptički.*

*Iz zemlje pa cvetke priklile so
in glasno okrog naznanile so,
da prišla v deželo je Vesna,
da soba nam zdaj bo pretesna.*

*A ptički in cvetke nas vabijo:
Pomlad je spet tukaj, porabi jo!
Le venkaj v cvetočo naravo —
srce razvedrit si in glavo!*

Narjan Pretko.

Strah.

Spisal K. FAVORŠEK.



Nedavno sem bral v časniku poročilo, da so se ljudje v nekem kraju močno bali strahu, ki ga v resnici niti ni bilo, in kako so prišli naposled do izpoznanja, da jih je le hudomušnež vodil za nos. Pri tem sem se spomnil dogodbe iz svojega življenja, iz dobe, ko sem še sam bil jako dovzeten za enake vesti.

Tu vam jo hočem navesti.

Bil je večer praznika Vseh svetnikov. Držeč se stare navade, smo odmolili tudi pri nas vse tri dele rožnega venca. Jaz (star sem bil takrat kakih 10 let) sem sicer pred molitvijo materi opomnil, da bi zadostoval tudi le en del te molitve; (bal sem se namreč za svoja kolena), a mati so me zavrnila, češ, da tako govorjenje ni spodobno, da molimo nocoj za duše v vica in da naj zato le malo potrpi. Po molitvi so oče takoj odšli z doma po opravku, ostali pa smo še nekoliko posedli okrog tople peči. Bili smo štirje: mati, hlapec Šimen, dekla Mana in jaz.

Ker je ta večer posvečen dušam rajnikih, zato ni čudno, da se je pogovor zasukal okolo njih in okolo raznih duhov in strahov. Posebno hlapec (star je bil kakih 20 let) je vedel veliko povedati. Seveda si je večinoma sproti izmišljal, a nekaj je pa tudi sam verjel. Namen njegov je bil, ostrašiti me, kolikor moči. Verjel sem mu vse. Četudi me je bilo strah, sem ga vendarle poslušal.

»Veš, Jernej«, je dejal, ko me je oplašil že dovolj z raznimi povestmi, »nocoj ni varno hoditi iz hiše. Vstali bodo vsi mrtvi in prišli obiskat svoje domove. Le trdno miži v postelji, sicer boš gotovo koga videl.«

Mene je izpreletela zona pri teh besedah. Bal sem se, da bi me že sedaj kak duh ne potegnil za noge; zato jih oprezno, da bi drugi tega ne opazili, potegnem na klop.

A hlapec je to vendar opazil. Videč moj strah, sklene, ostrašiti me še bolj.

»Morebiti so vstali že zdaj«, reče potuhnjeno in pogleda plašnega obraza proti oknu. »Glej, Jernej, glej! Nekdo že gleda skozi okno.«

Kot bi me pičil gad, skočim na klop in v trenutku sem na peči.

»Pusti otroka! Čemu ga strašiš!« se oglase mati, ki so do zdaj molče sedeli poleg mene. »Še v spanju ne bo imel miru. Nič se ne boj, Jernej! Le doli pridi!«

Ali navzlic tej tolažbi sem ostal na peči.

»Naj bo dosti tega!« reko nato mati. »Ti, Šimen, poglej v hlev! Ti, Mana, pa pospravi po kuhinji! Potem pa spat! Jutri bo treba zgodaj vstati.«

Oba vstaneta in se odpravita. Hlapec mi pa še zašepeče: »Jernej! Stara mati te bodo nocoj potegnili za nos. Le skrij se pod odejo!«

To je bilo najhujše, kar mi je mogel povedati. Stara mati so namreč umrli šele pred nekoliko meseci, in zato me jih je bilo še prav posebno strah.

»Nič se ne boj!« reko mati, ko sva bila sama. »Nalašč te je strašil. Le doli pridi, pa spat se spravi. Okna bom zagrnila, pa luč ti bo gorela, da te ne bo strah.«

»Pa če mati res pridejo?« vprašam bojzljivo.

»Kaj šel! Mati so v nebesih in ne mika jih doli k nam. Sicer bova pa z očetom tudi tukaj. Le nič se ne boj, pa mirno zaspil! Jutri bova šla pa skupaj v cerkev.« Tako so me tolažili mati. Jaz sem se pa med tem slekel in legel sem v posteljo. Pogrnili in prekrižali so me mati. Misli o duhovih mi niso hotele iz glave. Zaspal sem šele, ko sta šla počivat tudi oče in mati.

* * *

Ne vem, zakaj sem se prebudil ravno tisto noč. Saj sem navadno spal nepretrgano do jutra. V sobi ni bilo ravno temno, saj je skozi odgrnjena okna prihajala noter mesečina. Zaspal bi bil gotovo zopet, ko bi se ne bil spomnil na večerni pogovor. Plašno potegnem odejo čez glavo. A radovednost mi ni dala miru. Moral sem pogledati izpod nje.

Pa, o joj!

Poleg vrat zapazim visoko postavo, ogrnjeno v belo rjuho.

Čudno, da mi pri tem pogledu ni zastalo srce. Še nikoli se nisem tako ustrašil! Hitro pod odejo nazaj! Kaj, ko bi bili to stara mati! Strah, da bi utegnili priti do mene, mi ni dal pokoja. Da bi poklical očeta in mater, pa nisem imel poguma. Cele ure sem prebil v strahu. Šele proti jutru sem zaspal ves onemogel. — Okolo šeste ure me pokličejo mati. Takoj se spomnim strahu. Luč je bila prižgana, in zato sem dobil zopet pogum. Mislim si: »Če ni vzel strah očeta in mater, mene tudi ne bo.« Sklonem se torej v postelji in pogledam po sobi.

Huj, strah je še vedno tu!

Že se hočem zopet skriti, kar zapazim, da visi poleg vrat belo posteljno pregrinjalo, da je torej to tisti strah, ki mi ponoči ni dal pokoja. Težak kamen se mi odvali od srca. Veselo skočim iz postelje ter se odpravim v cerkev.

Ko sva pri zajutru s hlapcem sedela skupaj, me vpraša: »No, Jernej! Ali si dobro spal? Ali je bilo kaj strahov?«

»Strah si ti, ki si me sinoči strašil«, mu odgovorim. »Drugih strahov ni!«

Gozdek je zazelenel . . .

*Gozdek je zazelenel,
sveti Uzem k nam prišel
in nam pirhov je prinesel
in po zemlji cvetk natresel.*

*Sveti Uzem, naš mejaš,
konjca Juriju sedlaš;
sveti Jurij, dober dan,
jezdi tamkaj sred poljan!*

Fran Žgur.



PRILOGA „ZVONČKU“



Slovanske pravljice.

Priobčuje *Nik. Vrhov.*

8. Zakleta sestra.

(Slovaška.)

Nekoč je živel graščak, ki je imel dvoje otrok: sinčka in odraslo lepo hčer. Oba je jako ljubil. Bolj nego kaka druga zabava ga je veselilo ribarjenje. Nekega dne je zopet vzel mrežo in šel lovit. Zamišljen je korakal po poti in prišel do jezera, kjer še nikdar ni ribaril. Nekoliko pomišlja, potem pa vrže mrežo v vodo. Ko jo potegne na kopno, je bila polna tako lepih, pisanih rib, da se mu je srce smejalo. Graščak vrže drugič mrežo v jezero in zopet ujame polno rib. Polakomni se in hoče vreči mrežo tretjič na lov, toda iznad jezera prihrumi vihar. Valovi se dvigajo in zaletujejo ob breg. Hipoma pomoli iz jezera črn zmaj ostudno žrelo. Graščak vztrepeče od strahu.



»Predržež, zakaj loviš tu ribe? V tej vodi ne sme nihče ribariti«, zarohni zmaj na graščaka, ki začne prositi odpuščanja, češ, da ni vedel, da je tu ribarjenje prepovedano. On obeta, da poplača in povrne, kolikor so vredne ujete ribe.

»Tvojega denarja ne maram, zahtevam pa tvojo hčer za ženo«, veli zmaj.

Ob teh zmajevih besedah se poloti graščaka nepopisen strah. Ponuja mu vse svoje bogastvo, samo hčer naj mu pusti. Toda zmaj se ne da pregovoriti. Grozno zatuli: »Moja bo; dati mi jo moraš!«

»Taki pošasti, kakršna si ti, ne dam svoje hčere za dve mreži rib«, odvrne oče.

»Te ribe so bile moje podložnice. Ti si jih ugonobil in zato mi moraš dati svojo hčer. Če mi je ne daš zlepa, si jo vzamem sam. Sedem nedelj, sedem dni in sedem ur še počakam, potem pridem ponjo«, zarjove zmaj. Zopet zahrumi vihar po jezeru, in zmaj izgine.

Graščak je popustil ribe in se žalosten vračal domov. Naproti mu pride hči. Solze ga oblijejo, ko jo zagleda.

»Ali Vas boli glava, oče? Ali Vas je kdo razžalil? Ali se Vam lov ni posrečil?« ga vprašuje dekle.

»Oj, da bi ne bil ujel nobene ribe«, vzdihuje nesrečnež. Na pragu ga sprejme žena. Tudi ona ga izprašuje, kaj mu je. Namesto odgovora je čula same vzdih. Precej časa je minilo, dokler se ni umiril; potem je povedal obema, kaj se mu je pripetilo.

Mati je grozno zatarnala. Kajpada se je tudi hčerka prestrašila, ko je zaslišala, da pride ponjo zmaj, ali vendar je tolažila starše, naj ne žalujejo, morda ga pa ne bo ponjo. Očetu je svetovala, naj jo skrije v kako varno zatišje. Graščak je dal takoj sezidati močan stolp z železnimi vrati in devetimi zapahi. Semkaj je skrtil hčerko. Zaprl jo je v stolp z devetimi zapahi, misleč, da je tu ne zasači zmaj.

Sedem tednov, sedem dni in sedem ur je preteklo. Obrok je pri kraju. Kar zahrumi grozen vihar po grajskem dvorišču, zapahi v stolpu se razmaknejo, vrata se sama odpro; tedaj vihar še enkrat zabuči. Graščak in žena sta hitela v stolp, toda hčerke že ni bilo več tam. Izginila je brez sledu kakor bi se bila vdrla v zemljo. Staršem je bridkost stiskala srce, čuda, da jim ni počilo. Iskali in iskali so izgubljeno hčerko, toda zaman! Niso je mogli najti.

Graščak poslej ni več ribaril. Edina tolažba mu je bil sinček Štefan, ki je rasel kakor konoplja in bil lep kakor jutranja zarja. Oče ga je skrbno poučeval in vzgajal. Štefan je bil jako radoveden. Vse ga je zanimalo. Rad je vpraševal starše. Pogostoma jih je nadlegoval z vprašanjem, zakaj nima sestrice kakor drugi njegovi tovariši; ali starši mu niso odgovorili na to. Hoteli so mu prikriti, da je imel nekoč sestrico, pa jo je izgubil. Nekega dne je iztikal Štefan po materini škrinji in zagledal na dnu dekliško obleko. Vzame jo iz škrinje, pregleduje in se čudi; kar stopi v izbo mati.

»Mamica, čigavo je pa to-le oblačilce?« vpraša radovednež.

»Čigavo neki? Moje je!« reče mati, mu vzame obleko iz rok in jo položi nazaj v škrinjo.

Štefan opazi, da mati joče. Zakaj neki? Ko bi bila obleka materina, bi ji ne bilo treba jokati. Štefan prosi neprenehoma mater, naj mu pove, zakaj joče. Dolgo mu ni odgovorila, naposled pa mu je povedala resnico: »Imel si krasno sestro, ali odnesel jo je črn zmaj, kdo ve — kam; nihče ne ve, ali še živi ali ne.«

»Mamica, jaz pojdem iskat sestrico, če treba, na konec sveta«, vzklikne Štefan.

Mati se prestraši. Pregovarja ga, naj ne hodi z doma. »Kako bi nama bilo z očetom hudo, ko bi se kje ponesrečil«, mu reče. Tudi oče mu je branil, ko je zvedel, kaj namerja; toda Štefan ni odnehal. Prosil je in prosil, dokler ga niso pustili starši po svetu.

Štefan si je vzel s seboj nekaj denarja in brašna. Mati mu je dala krasen kamen, ki je svetil ponoči. Ko je odhajal, so ga starši blagoslovili. Dolgo je taval po samih puščavah. Naposled pride na travnik. Čuden prizor je zagledal tamkaj. Lev, hrt in krokar so se trgali za mrtvo ovco. Vsak jo je hotel imeti. Kar zagledajo Štefana.

»Glej, tam prihaja človek«, vzklikne lev, »več pameti ima nego mi; on naj rzsodi.«

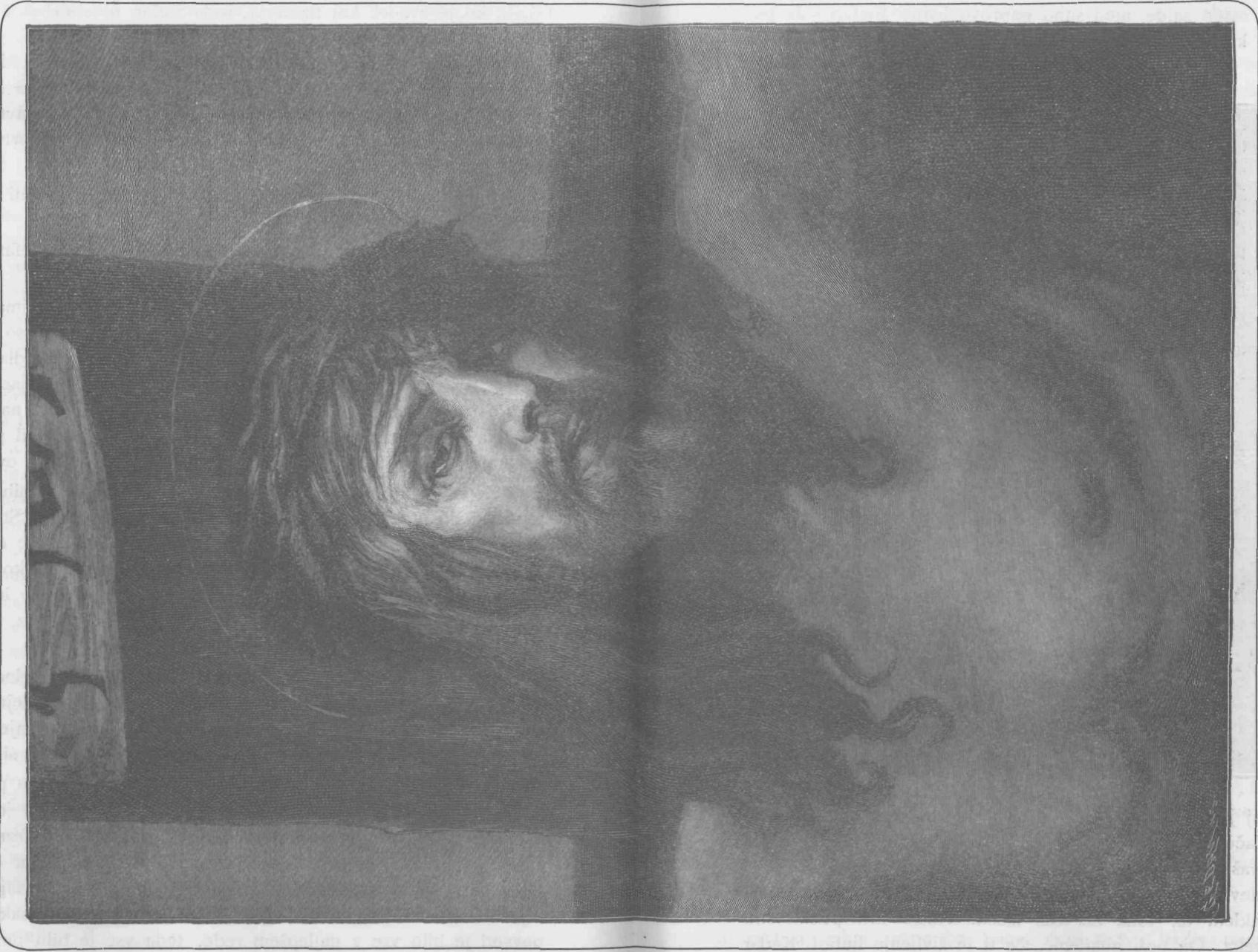
Hrt in krokar sta bila zadovoljna. Ko je prišel Štefan k njim, so mu razodeli vso stvar.

»Dobro, rzsodim vam«, je dejal Štefan. »Lev naj ima meso, hrt kosti, krokar pa čreva.« Živalim je ugajala ta rzsodba. Lepo so ga zahvalili. Lev si je izpulil dlako in jo dal Štefanu, rekoč: »Tu imaš dlako. Kadar boš v zadregi, si jo vrzi čez glavo in boš tako močan kakor jaz; mogel boš, kar morem jaz«. Potem mu je dal tudi hrt dlačico in mu naročil, naj jo vrže čez glavo, kadar bo v kaki stiski. Od krokarja je dobil peresce. Štefan si je shranil darove in je zahvalil živali, ki so si jele deliti ovco.

Zopet je hodil po pustih dolinah in blodil po temnih lesovih. Prišel je naposled do gradu, ki je bil sezidan iz črnega kamenja. Stopil je skozi prva vrata, ki so se sama zaprla za njim. Nikjer ni bilo žive duše. Šel je skozi druga vrata. Tudi ta so se zaprla za njim. Stopil je skozi tretja vrata, pa nikjer ni zagledal nikogar. Na dvorišču je bilo vse pusto in prazno, v gradu tiho kakor v grobu. Toda Štefan ni bil bojzljivec. Brez strahu je sedel na stol in čakal, kdaj se prikaže kdo.

»Kaj neki pomenja to? Ali so vsi tu pomrli? Pogledati moram, ali bi ne dobil tu koščka kruha, ker sem jako lačen«, je dejal Štefan in vstal. Komaj je bil to izgovoril, je že stala pred njim pogrjnena miza in na nji dobra večerja. Štefan je sedel za mizo in se najedel do sitega.

Po večerji ga je jel nadlegovati spanec. Ozrl se je po izbi in zagledal v kotu kakor za kralja postlano posteljo. Čudno se mu je zdelo, kdo tako skrbi zanj, in sklenil je, da jutri zjutraj poišče svojega neznanega dobrotnika. Potem je legel in zaspal. Ponoči se mu je zazdelo, kakor da bi nekdo sedel blizu njega in vzdihoval. Ko je zjutraj vstal, je bil že zajutrek na mizi. Po zajutрку je šel pregledovat grad. Vse je pretaknil, vsak kotiček preiskal, povsod je bilo vse v najlepšem redu, toda vse je bilo pusto in prazno. Ko se je vrnil v izbo, je bil obed že pripravljen. Vse, kar je videl in doživel tu, mu je bila uganka. Izpoznal je, da je zašel v zakleti grad. Zvečer je dobil večerjo. Luči ni bilo; zato je postavil na mizo kamen, ki mu ga je bila dala mamica in ki se je svetil kakor zvezda.



Oče, odpusti jim! . . .

Ko je legel v postelj, si ga je shranil v nedrije. Poleg sebe je položil sabljo. Sklenil je, da ne bo zaspal. Bil je radoveden, ali bo zopet kdo prišel k njemu in vzdihoval tik postelje. Res ni zaspal. V izbi je bilo temno kakor v grobu in tiho, da bi bil slišal muho leteti. O polnoči pa je nekaj zašumelo po izbi, kakor kadar veter zajde med suho gabrovo listje. Štefan seže po sabljo in v nedrije po kamen. Čutil je, da stoji nekdo pri postelji; slišal je lahek vzdihljaj.



»Kdo je tu? Kaj je?« vzklikne in posveti s kamenom tjakaj, odkoder je prihajal vzdihljaj. Začudi se, videč pred seboj krasno devico, črno oblečeno. »Kdo si in kaj zahtevaš od mene?« jo vpraša in se sklani na postelji.

»Ničesar ne zahtevam od tebe. A povej mi, od kod si prišel, mladenič? Mnogo let sem že zakleta tu, toda ves čas nisem videla niti ptička niti broščka, nikar li človeka. Oj, beži mladenič, če ti je življenje ljubo! Kadar prileti črni zmaj, te raztrga.«

»Črni zmaj je tebe odnesel in te zaklel v tem gradu?« povpraša Štefan.

»Da, mene je ukradel črni zmaj in me začaral tu, ker me ni hotel dati oče taki pošasti za ženo«, odgovori devica.

»Če te je ukradel črni zmaj, si ti moja sestra, ki jo iščem, in jaz sem tvoj rodni brat«, zavriskne Štefan in začne objemati in poljubovati najdeno sestro.

Ko je zakleta devica slišala, da je ta zali mladenič njen brat Štefan, ni vedela, kaj bi počela od veselja, ali zdajci jo je obšla žalost — spomnila se je zmaja.

»Oj, sladki bratec moj, tu ne smeš ostati! Ko bi te našel zmaj v gradu, bi te raztrgal na kose. Prišla sem te opomnit, da se mu skrij. Na vsake tri dni prihaja semkaj in ostaja po ves dan tu v gradu. Šele ko je nasičen, odleti. Jutri bo prišel zopet. Kako mi je hudo, ko moram živeti pod oblastjo take pošasti. Nobeden me ne more rešiti.«

»Jaz te rešim, draga sestra. Dokler te ne osvobodim, se ne vrnem domov«, obeta Štefan.

»Oj, dragi bratec, dokler zmaj ne pogine, moram ostati tu zakleta. On je pa tako močan, da ga nihče ne premaga«, mu odgovori sestra vsa potrta.

»Ne bojim se ga. Rad bi pa zvedel, kje ima tisto grozno moč, ki ga dela nepremagljivega, kakor praviš«, pozveduje Štefan.

»Glej, to ga bom vprašala«, opomni sestra. Potem prime brata za roko in ga vede skozi dolgo vrsto sob. Prišla sta do temne obokane shrambe. Tam je skrila brata in mu naročila, naj čaka, dokler se ona ne povrne. Ne sme se oglasiti, naj bi slišal karkolisibodi. Štefan je storil, kakor mu je bila velela sestra. Vzel je v roko sabljo in mirno tičal v skrivališču.

Sestra je odšla. Tesno ji je bilo pri srcu, ko je čakala zmaja. Zjutraj zašumi vihar po dvorišču, in črni zmaj prilomasti v izbo, kjer je zakleta devica že pripravila zanj gostijo. Toliko jedil je bilo na mizi, da bi se bilo lahko nasitilo petdeset ljudi.

Po izbi so lepo dehteje jedi, ali zmaju je dišalo nekaj drugega. »Kdo je bil tu?« zarjove.

»Za Boga, kdo naj bi bil tu? Toliko let sem že v gradu, pa nisem videla tu ni ptičice ni hroščka, nikar li človeka. Ko si letal po svetu, si se nekje navohal človeškega duha, sedaj si pa domišljaš, da je bil tu kak človek. Glej, kakšen obed sem ti pripravila! Kar sedi in jej!« mu prigovarja devica.

Res ga je pomirila. Zmaj se obrne k mizi, kjer zagleda jedi, ki so mu najbolj teknile. Sede in začne jesti. Tako mu je šlo v slast, da je kmalu poizpraznil vse posode. Po obedu je položil devici glavo v naročje. Morala mu je iskati po laseh, ni li kaj živalic ondukaj.

Ko mu brska po glavi, ga vpraša: »Povej mi, ostudnež, kdaj boš poginil? Ali bom na veke tu zakleta?«

Nekako mrzlo se zagrohoče zmaj in odgovori devi: »Da, na veke boš tu zakleta, zakaj mene bo konec šele tedaj, kadar pogine moj najstarejši brat, tega pa nihče ne ubije.«

»Zakaj ne?« pozveduje devica.

»Nu, najsi ga kdo ubije, izleti iz ubitega zajec, in najsi raztrga tistega zajca, izfrči iz njega golobica, in najsi raztrga golobico, pade iz nje jajce, in kdor mi bo zalučil tisto jajce v čelo, me bo ubil.«

Globoko je vzdihnila deva po teh zmajevih besedah in dalje iskala po glavi, dokler ni ostudnež trdno zaspal. Videč, da se dolgo ne prebudi, mu položi glavo na blazino in odide tiho kakor senca. Šla je v shrambo k bratu in mu vse povedala, kar ji je bil razodel zmaj. — Štefan je hotel takoj oditi, toda sestra ga je zadrževala.

»Tu imaš čutaro vina«, mu je rekla in hkrati izročila posodo, napolnjeno z dragoceno kapljico. »Kadar se napiješ tega vina, šine vate taka moč, kakršno ima dvajset junakov. Da prej dospeš tja, kjer biva najstarejši zmajev brat, ti dam konja Tatoša, ki te ponese tja. Konj te čaka pred vrati, ki vodijo iz te shrambe.« Tedaj mu je pokazala vratca, katerih bi sam ne bil zapazil. »Ali ne hodi mi odtod, dokler konj ne zatepta z nogo. Ko zaslišiš topot, takoj stopi k njemu. Kadar udari z drugo nogo ob tla, sedi nanj, in ko zarezgače, odjezdi. Povej mi, ali hočeš dreviti tako, kakor voda beži, ali tako, kakor veter leti«, ga je vprašala naposled.

»Tako bi rad jezdil, kakor veter leti«, ji je odgovoril Štefan.

»Dobro.«

Ločila sta se. Tiho kakor je prišla je tudi odšla. Štefan je čakal pri vratcih in poslušal. Zdajci zatepta konj na dvorišču. Kakor bi trenil, plane Štefan skozi vratca in obstane pri konju, ki je bil črn kakor krokar. Konj udari sedaj še z drugo nogo ob tla. Štefan šine nanj, in ko zarezgeče, ga izpodbode. Kakor veter sta zletela čez gore in doline, čez reke in potoke, čez polje in prepade tja do sedeminsedemdesetega kraja, kjer sta obstala pri nekem gozdu. Štefan je skočil s konja, ki je izginil. V gozdu je bil zmajev brlog. Tedaj se spomni Štefan darov, ki jih je bil prejel od živali, prepirajočih se za ovco. Iz žepa vzame levjo dlako, si jo vrže preko glave in hipoma postane lev.

Blizu gozda je pasla deklica ovce. Jako se je prestrašila, ko je zagledala leva. Pa kako se je začudila, ko se ji je približala grozna zver in ji povedala, da je človek kakor ona. Lev ji je tudi naznanil, da se bo bojeval z zmajem. Pokazal ji je čutaro vina, ki ga je bil prinesel s seboj, in jo prosil, naj ostane blizu kje in ko bo videla, da omaguje, naj mu vlije iz te čutare vina v grlo; zato jo bo obilno poplačal.

Pastirica je obljubila, da bo storila, kakor ji je bil naročil, in vzela je čutaro. Štefan, izpremenjen v leva, je šel h gozdu in klical zmaja na boj. Iz brloga prileze velikanski zmaj.

»Kaj pa iščeš tu, črviček? Ali se drzneš, z menoj začenjati boj?« vprašuje pošast.

»Tako je. Na boj te kličem. Poizkusiva se«, mu odgovori lev. Zmaj se razsrdi, skoči na leva, in boj se prične.

Dolgo sta se borila. Naposled svetuje zmaj, da bi se malo oddahnila, ker ga je žežalo. Levu je ugajal ta nasvet. Zmaj je krenil k reki in se tamkaj napil; k levu pa je priskočila pastirica s čutaro in mu vlila vina v žrelo. Hipoma se je začutil lev dvanajstkrat močnejšega kakor prej, in ko sta se vnovič spoprijela z zmajem, ga je takoj raztrgal na dvoje. Iz ubitega zmaja je zletel zajec in brzo ubiral čez polje. Štefan vrže nemudoma hrtovo

dlako črez glavo, se izpremeni v hrta in goni zajca. Kmalu ga doteče, zgrabi in raztrga. Iz umorjenega zajca izfrči golobica in naglo leti gori pod oblake. Tedaj se spomni Štefan krokarjevega peresca, ga vrže črez glavo in postane krokar. Požene se kvišku za golobico. Brzo jo zaloti in raztrga na kose. Iz golobice pade jajce. Štefan ga pobere in shrani. Potem zahvali dobro pastirico in ji stisne v roko lep dar.

Ko je bil Štefan dobil jajce, se je zopet prikazal konj. Kakor veter sta naglo zdirjala k gradu, kjer sta šla skozi troja vrata in se ustavila šele na dvorišču. Konj je veselo zarezgetal. Tedaj se je zbudil črni zmaj. Z enim skokom je bil na dvorišču. Toda preden je mogel napasti Štefana, mu je ta vrgel jajce v čelo. Tisti hip se je zvrnil zmaj, in bilo je po njem.

Zdajci se pobeli črni grad; vsa okolica ozeleni in vzcvete; vsi, ki so bili zakleti v živali, v kamenje, se izpremene zopet v ljudi. Vsi zahvaljujejo Štefana, ki jih je rešil, najbolj pa njegova sestra, ki je imela na sebi krasno belo obleko, ki se je lesketala kakor srebro. Radostno je pogledoval Štefan svojo sestro. Odkleti grad je odmeval od veselja. Napravili so gostijo. Rešeni ljudje so si izvolili Štefana za kralja. Ko je bila gostija pri kraju, sta se jela odpravljati Štefan in odkleta sestra domov po starše. Osedlali so brzega Tatoša, ki ju je nesel na očetov dom ne kakor veter leti, ampak tako, kakor voda beži.

Ne morem vam popisati, kako so se razveselili starši, ko so se sešli z otrokoma, ki so ju imeli že za izgubljena. Kmalu potem so odrinili vsi skupaj v nekdanji zmajev grad, kjer je kraljeval Štefan. Živeli so tam srečno in mirno.



Pomlad v pomladi.

*Na postelji bolan leži
mož bledih, velih lic,
kraj njega zlatolas otrok
ponuja mu cvetic.*

*»Na, oče!« de, »cvetice te,
nabral sem jih zaté.
Čemu ležiš? Oj, vstani vsaj,
da greva še po nje!*

*Ali ne veš, da k nam nazaj
prišla je spet pomlad?
Na polje pojdi tja z menoj,
tam solnce je, tu hlad!«*

*Blesteča solza pa obraz
bolniku porosi,
na smeh uide ustna mu,
otroku govori:*

*»O, angel moj — zaklad edin,
ti si pregnal ta hlad,
saj meni ti tu v sobi, glej,
v pomladi si — pomlad . . .«*

Al. Pin.



Bajka o siroti in škrateljčkih.

Živela je deklica, borno živela
brez ateja, mamice,
ničesar ubožica ni imela —
ni bilke, ni slamice.

In v zlatem je jutru sirotica vstala,
podala se v daljni svet,
da ateja, mamico bi poiskala,
podala se v daljni svet.

A znala ni steze, a znala ni pota
in v gozd je zašla teman,
in glasno je jokala mlada sirota,
ko zbežal je beli dan.



In ko je ležala tam v vzdihljajih glasnih,
prišli so k nji škrateljčki,
in dali zlata so in biserov jasnih
ji dobri prijateljčki.

In peli so z njo in pri nji so ostali
vso dolgo, čarobno noč
in k dobrim ljudem so ji pot pokazali,
ko zjutraj odšli so proč.

Cvetko Golar.



Kako je bilo nekoč?

Anici piše Ivo.



Anica moja!

Dobro se spominjaš, otrok moj, da sem ti obljubil zadnjikrat, ko sem bil pri vas, povestco, drobno in lepo, kakor je bila lepa ona kraljičua, o kateri sem ti pripovedoval.

Obljubil sem ti, da ti povem, kako je bilo na počitkih pri moji tetki. Takrat je naju motila tvoja mamica, ki mi je hotela povedati sto in sto novic. Ti si bila žaljena, Anica, ker ti nisem povedal vseh svojih pripovedk, ki jih znam.

Ali, otrok moj, kako ti naj povem vse? Kadar boš tudi ti odrasla, pa boš vedela, da je sto in sto pripovedk, ki si jih zamisli naša duša. Vedela boš, dragica moja, da je naša ljubezen neizkončna, in da ne sme biti naše sovraštvo nikdar, nikdar naša slabost. Glej, ti srček moj, jaz ljubim živali, ljubim rastline, jaz ljubim dol in gore, ljubim drevesa in cvetice. Ljubim vse, kar se je rodilo na naši zemlji. Tla, na katerih stojiš, so del zemlje, ki nas hrani in ki nas sprejme v svoje okrilje, kadar umremo.

Kje ima naša tetka svoje posestvo, veš? Tam si že bila! V dolu se vije potok kot srebrna kača. Ob njem stoji v senci topolov mlin, bel in zidan. Tja sem hodil na počitke. In tam je prijetno! Ah, tam je jako prijetno! Pa moja tetka me je tudi jako, jako ljubila. Takrat je bila Franica še majhno dekletce, tako, kakršno si ti zdaj! In jaz sem bil njen družabnik. Tetka se je jako bala zanjo, da ne bi padla v vodo in prišla pod kolesa. Zato sem bil vse počitke jaz pri njih, ki sem bil starejši.

Ej, da bi ti vedela, moja Anica, kako prijetno je bilo! Nekoč sem dobil knjigo, knjigo za mladino, takšno kakor je ta-le »Zvonček«, ki ga sedaj-le bereš. Tetka je zbirala posamezne številke, Franica jih je morala skrbno hraniti, in koncem leta so jih dali vezat v debelo knjigo. Takšno knjigo sem dobil nekoč jaz. Popoldne je bilo, vročina je bila huda. Skopal sem se — in zalezal sem v sobo, kjer je stala omara za knjige. Pa vzel sem jo — in zbežal sem z njo pod kozelc — v sani, ki so stale tamkaj z zarjavimi okovi, prazne, zaprašene, čakajoče zime.

Nihče me ni videl! In tam sem legel v sani in bral in bral, da se mi je zdelo, kakor da sem v raj. Bral sem povest, kako je sanjal Janko, da so ga nesli angelci v nebesa — in čuj, zazdelo se mi je, kakor da tudi mene neso angelci s sanmi vred v nebo, in že sem težko, težko čakal, kaj bo gori, če stopim v to veličastno dvorano. Toda — samo zdelo se mi je, ostal sem na mestu s sanmi, bridko obžaluje, da ne morem v nebesa, zakaj prelepo mora biti tam.

Prelepo, prelepo je bilo v saneh. Zamislil sem se in bral sem in bral, da se je nagnil dan.

Ah, prelepo je bilo v saneh; in ko so me jeli klicati, da naj grem h kavi, niti ganil se nisem. Niti premaknil se nisem, da bi me ne opazili. Kaj ne, Anica, kako poreden sem bil? Čuj, še bolj sem bil poreden! Ko se

nisem oglasil na tetine klice, pa so me jeli iskati. V strahu je zopet in zopet in zopet zaklicala tetka po meni. Toda jaz sem molčal, ker sem vedel, da bi se moral ločiti od knjige.

Jasno sem slišal, kako so se pogovarjali: »Mogoče, da je zabredel v vodo.« Mlinski hlapec, katerega ljubljenec sem bil, je trdil, da me je videl še pred kratkim na dvorišču. In šli so na hlev, kjer sem imel svoje golobe, šli so na kozelc, kamor sem se izgubil, če sem hotel gledati proti domu, iskali me po mlinu, kjer sem rad brskal po otrobih ali premetaval pšenico. Mirno in tiho in že boječe sem ležal v saneh ter pričakoval, kdaj me najdejo. Pa nihče se ni spomnil — in vsi so šli pred hišo, pod obok, kjer je stala na mizi južina. Dobro sem še slišal, ko je dejala tetka: »Zaspal je kje!«

Ko sem čutil, da je vse mirno, sem pokukal iz sani, če je kje morebiti kdo. In ker ni bilo nikogar, sem se splazil na tla in okrog poda in staje za drvarnico, legel v travo pod jablano, ležal nekaj trenutkov in potem bežal pod obok.

»Kje si bil?« me vpraša tetka!«

»Za drvarnico, pod jablano!« sem se odrezal.

»Ali ves čas?« — Molčal sem!

»Kaj si počel?«

»Ležal sem!«

Med tem časom pa je prišla stara pestunja, ona sloka, suha ženica, ki je predlanskim letom umrlo, ter me zatožila, da sem ležal v saneh.

»V saneh je bil! — Pa še ne oglasi se!« je dejala.

Sklonil sem glavo in gledal v tla, da ne bi videl jeznih in hudih pogledov tetkinih.

Ničesar mi ni očitala, samo to je dejala: »Pojdi nazaj in danes boš brez južine. Tam-le so jabolka. Hotela sem ti jih dati dvoje — pa ne dobiš nobenega!«

V košarici so bila lepa rumena in rdečkasta jabolka, ki so zrela o svetem Jakobu. Bila so to prva jabolka s sosedovega vrta, in že dolgo sem se veselil nanje. Prav mi je bilo, tako se poplačuje neodkritosrčnost! Niti v nebesa nisem prišel, niti jabolk dobil, pa brez južine sem bil.

Osramočen sem stal ob kamenitem stebru. Potem pa sem jel jokati in ko sem se najokal, mi je dala tetka mleka, da ne bom lačen, s pristavkom: »Jabolk ne dobiš danes!«

Kako bi ti vse navedel! Poglej, kako obilno je že to pismo. Rad bi ti še danes povedal marsikaj, marsikaj — ali ni niti prostora, niti časa nimam. Pozno v noč je že, treba iti k počitku in jutri treba delati. Ej, takrat, ko sem bil še mlad, se nisem zmenil za drugo jutro! Zaspal sem zdaj na klopi ob peči, zdaj za mizo, zdaj pred hišo pod obokom . . . Ej, lepo je biti mlad!

Dragica moja, še drugikrat kaj, morebiti, kako sem lovil ribe, ko se je posušil potok, kako sem narejal svojim lin, kako sem šel v posete. Ah, toliko, toliko bi ti povedal!

Pozdravi mamico, kakor te pozdravlja tvoj

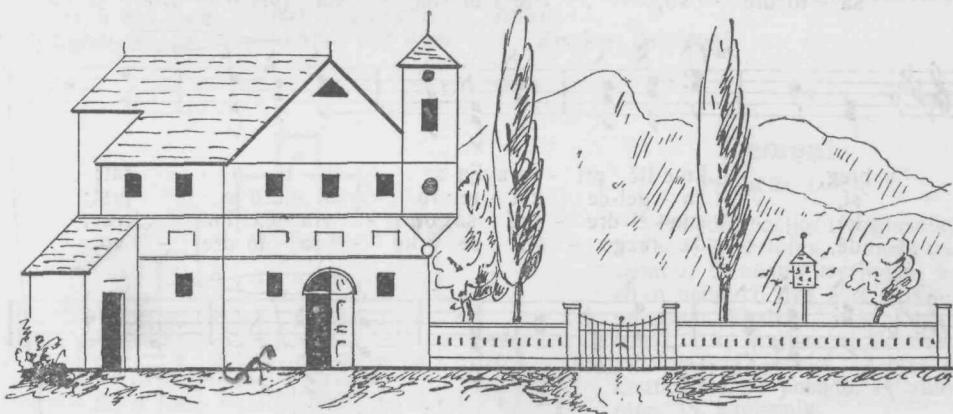
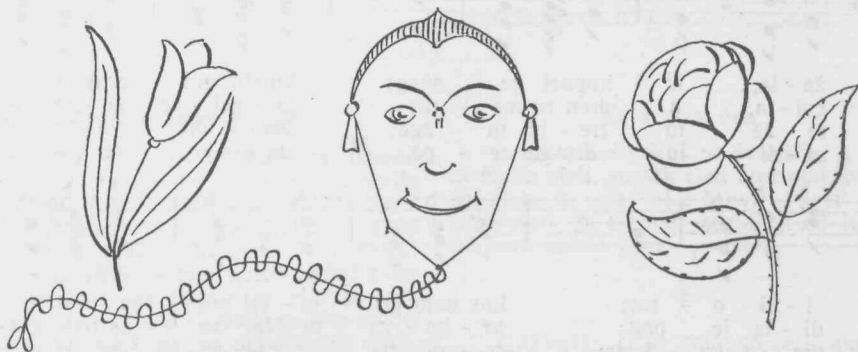
Ivo.



Mladi risar.

Priobčil *Vojtek Sitsch.*

Ali ste že videli »papirnatega zmaja?« Glejte ga, kako se smeje in dviga v zrak! Dve cvetici se mu priklanjata — kaj se ne bi takemu papirnatemu ptiču! Pod sabo pa vidi hišo z vrtom in golobnjakom. Pred hišo pa pazi kužek, da ne pride vanjo tat in nam ne odnese velikonočnih pirhov in potic. Ali vam pojdejo v slast — kaj?



Burom so hoteli iti na pomoč.

V češkem mestu Berounu vlada tudi med šolarji velika navdušenost za Bure. Sin nekega tamošnjega učitelja je zbral 35 tovarišev, s katerimi se je domenil, da gredo Burom na pomoč. Odkorakali so najprej v Prago, a spotoma je večina mladih junakov opešala ter se vrnila domov. V Prago jih je prišlo samo 5, pa še te so prijeli policaji in jih vrnili star-

šem. Burom ni torej videl nihče. V Afriko je pač dolga pot!

Kuga.

Ta strašna bolezen je doma v Indiji. Tamkaj mori ljudi, da je groza. Mesto Bombay ima le še 770.000 prebivalcev, t. j. za 50.000 duš manj nego pred 10 leti. V Mahlkanthi pa je 220.000, v Bijapore 61.000 in v Pooni 74.000 manj prebivalcev kot pred 10 leti.

Vrnitev pomladi.*)

Besede zložil *Fr. Levstik.*

Uglasbil *Ferd. Fuwánc.*

Allegro moderato.



Spet se je bla-ga vr - ni - la po - mlad, meg - la zbe-
 Di - ha vi - jo - la, na - penja se brst, le - ska od-
 Lestvo je k deblu pri - slo-nil vrt - nar, ve - ji - ce
 Tru - di se zgodaj, o de - te lju - bó! Jab - la - ne



ža - la, iz - kopnel je sneg; kmetič pri - pravlja se,
 cvi - ta, a dren ru-me - ni; ja - gel - ce zla - te ro-
 re - že in tre - bi in žge; sna - ži dre - ve - sa, od-
 sá - di in dru-ge ce - pé, da raz-go - ste se v ko-



i - ti o - rat; kos nam pri - le - tel pre - pe - vat je
 dí - la je prst; vr - bo - va pi - ščal se že nam gla-
 vra - ča jim kvar; ce - pi div - ja - ke, za - sa - ja peč-
 ša - to dre - vo, te - bi na sta - rost o - voč - ja da-



v breg, kme-tič pri - pravlja se i - ti o - rat;
 si, ja - gel-ce zla - te ro dí - la je prst;
 kè, sna - ži dre - ve - sa, od - vra - ča jim kvar;
 dé, da razgo - ste se v ko - ša - to dre - vo,



kos nam pri - le - tel pre - pe - vat je v breg.
 vr - bo - va pi - ščal se že nam gla - sí.
 ce - pi div - ja - ke, za - sa - ja peč - kè.
 te - bi na starost o - voč - ja da - dé.

*) Glej *Josin-Gangl*: II. berilo, stran 44!



Za vesele računarje.

Priobčil *F. F. L.*

Vem, da bodo naši šolarji, ki znajo nekoliko več nego naštevanko, kmalu poizkušali doma ali v šoli, če so vsa ta-le števila v redu! Sedaj, ko se začno velikonočne počitnice, bodo imeli dovolj časa za to.

$1 \times 9 + 2 = 11$	$1 \times 8 + 1 = 9$
$12 \times 9 + 3 = 111$	$12 \times 8 + 2 = 98$
$123 \times 9 + 4 = 1111$	$123 \times 8 + 3 = 987$
$1234 \times 9 + 5 = 11111$	$1234 \times 8 + 4 = 9876$
$12345 \times 9 + 6 = 111111$	$12345 \times 8 + 5 = 98765$
$123456 \times 9 + 7 = 1111111$	$123456 \times 8 + 6 = 987654$
$1234567 \times 9 + 8 = 11111111$	$1234567 \times 8 + 7 = 9876543$
$12345678 \times 9 + 9 = 111111111$	$12345678 \times 8 + 8 = 98765432$
	$123456789 \times 8 + 9 = 987654321$

Zveri in kače v Indiji.

V Indiji je zveri in kač na izbero. Leta 1899. so raztrgale zveri ali pomorile kače 27.587 oseb. Nadalje so uničile zveri in kače 89.238 glav goveje živine, l. 1898 pa 83.007, l. 1897. malo manj, t. j. 76.633 glav. — L. 1899. je bilo ubitih 18.887 zveri in 94.548 kač, za katere je plačala angleška vlada nagrade. L. 1893. je bilo ubitih 1267 tigrov, tigri pa so umorili 969 oseb. L. 1894. je bilo postreljenih 1311 tigrov, ki so usmrtili 864 oseb. L. 1899. je bilo ubitih 1570 tigrov, ki pa so pokončali 899 oseb.

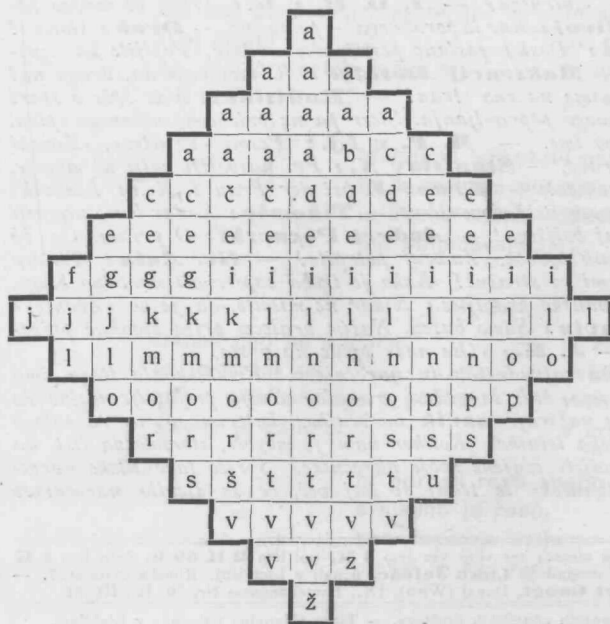
Za kratek čas.

Ivanka lovi kokoš po dvorišču. A kura se ne da ujeti, ampak zleti črez plot. Ivanka se ujezi in reče: »Le čakaj! Pa te bodo ujeli mati, pa te bodo spekli, a od jeze te ne bom hotela jesti — veš!«

✱

Učitelj: Učili smo se že o glagolu. Povej mi torej, kakšna beseda je »umreti«, Zorko!

Zorko: Žalostna!



Demant.

Priobčila *O. B.*

Besede značijo: 1. soglasnik, 2. žival, 3. obrtnika, 4. moža na semnju, 5. znano rastlinico, 6. stran neba, 7. dve gori na Gorenjskem, 9. dve ženski krstni imeni, 10. majhnega človeka, 11. hrvaškega junaka, 12. moško krstno ime, 13. posodo, 14. rudnino, 15. soglasnik.

Besede v sredi od zgoraj dol in od leve proti desni ti povedo, kaj želi »Zvonček« svojim bralcem.

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.



Rešitev rebusa v tretji številki.

Ko se zima poslovi, vsa narava oživi.

Prav so ga rešili: Srečko Ferjančič, učenec na vadnici v Ljubljani; Ljudevit Kuščer, učenec IV. razr. drž. šole v Trstu; Pavla Semen, učenka v Škofji Loki; Zoran Jošt, učenec v Celju; Maks Unger in Ivan Kočevar, učenca VI. razr. v Središču; Milko in Slavko Naglič, učenca v Ljubljani; Tonček Žager, učenec na Gorici (Staj.); Minka Trobec, učenka v St. Ilju pri Velenju; Stanislav Novak, gimnazijec, in Ema Noll v Ljubljani; učenci in učenke III. razreda v Planini; Mirko Crobath, Vl. Gärtner, J. Kržnar, R. Rozman, St. Sajovic, A. Furlan, L. Kržnar, J. Kunčič, J. Logar, J. Štampihar, učenci IV. razreda v Kranju; Zorana Gärtner in Bogomil Gärtner v Kranju; Franc Marinčič, Anton Širovnik, Simon Papež, Franc Ornik, Vid Krajnc, Jakob Krajnc, učenci; Marija Ornik in Jedert Vapotič, učenci pri Sv. Duhu v Halozah; Gojmir Novak in Leopold Novak, učenca v Idriji; Leo Jelenc, učenec v Ljubljani; Matevž Sila, ministrant v Trebnjem; Jožef Laznik, Franc Fale, Jožef Tratnik, Albin Strnad, učenci pri Novi Štifti pri Gor-njem gradu; Anica Fock, učenka IV. razreda v Kranju; Stefan Schneider, učenec III. razr. v Svetinjah pri Ormožu; Maša, Ruša, Nuša Kersnik na Brdu; Zlatko Verbič, učenec II. razreda v Borovnici; Avg. Zorn, učenec III. realke, Emil Zorn, učenec I. gimn., Stanko Čibej, učenec IV. razreda vadične v Gorici; Franc Dominco, učenec v Čezsoči; Anton Bolka, Franjo Podjed, Anton Kopic, Jožef Ropret, Jožef Mertelj, Franc Vompergar, učenci ljudske šole v Cerkljah; učenci III. in IV. oddelka ljudske šole na Erzelju; Andrej Čekada v Ljubljani; Marija Natlačen, Marija Kolenc, Elizabeta Črnevšker, učenke pri Sv. Frančišku Ksaveriju na Štajerskem; Slavica Guzelj, učenka v Novem mestu; Mimči in Jelica Bezenšek, učenci na Frankolovem; Mirko Sinkovec, učenec III. razreda ljudske šole v Kranju; Stanko Vrhovec, učenec v St. Janžu na Dolenjskem; Anton Voga, učenec III. razreda v Slivnici pri Celju; Minka Orožen, učenka v Trebnjem; Tonček Farčnik, dijak I. gimn. v Celju; Tilka Farčnikova na Polzeli; Gregor Repič, učenec na Polzeli; Ivanka Kalin, učenka IV. razreda v Kostanjevici; Josip Hladnik, II. b. real., Miroslav Dermelj, I. b. gimn., Adolf Hladnik, III. b. real. v Ljubljani; Mimi, Stanka, Julij Likar, učenke v Ljubljani; Zofi Zabovnik, učenka VI. razreda, Marija Drnovšek, učenka VI. razreda v Ljubljani; Bogomil Orožen, učenec v Trebnjem; Ciril Vrančič, učenec IV. razreda, Janko Vrančič, drugošolec, in Mirko Vrančič, četrtošolec v Ljubljani; Slavko Svetek, učenec IV. razreda, Stanislav Svetek, četrtošolec v Ljubljani; Ružičkovi otroci: Irena, Jenik in Itaka v Postojni; Domicelejevi v Ljubljani; Niko Stritof, prvošolec v Ljubljani; Jebačinovi v Ljubljani; Matilda Širko in Rezika Pfeifer v Mozirju; Prostoslav Bolka in Ivan Kržič, dijaka v Ljubljani; Ivanka Mantuani v Ljubljani; Vida in Olga Podkrajšek, učenci v Rajhenburgu; Danica Zupan, učenka v Dolskem; Zlata Levstik, učenka v Postojni; Leo Travnar, učenec II. razr. vadične v Ljubljani; Alojzij Sever, Pavla Hočevar in Marija Novak, učenci na Vel. Poljanah; Anica Jurko, Julika Polc, Anica Napotnik, Mici Prosenjak, učenke v Tepanjah; Rafael Dolinšek, Erna Bradaška v Brežicah; Romeo Fakin, dijak v Ljubljani; Anica Napotnik, Micika Lamut, Anica Kebernak, Micika Munda, učenke v Tepanjah; Maks Kovačič v Ljubljani; Janko Zupančič v St. Vidu pri Cerknici; Marica Debenjak, učenka v Materiji, Karel Paulšek, prvošolec v Mariboru; Josip, Alojzij Grum, Ciril Juvan, dijaki v Ljubljani; Hinko Paternost v Radomljah; Milan Ženko, drugošolec v Ljubljani; Anica Polanšek, učenka v Brežicah; Milica Skale, učenka v Novem mestu; Minka Jarc, Jozefa Milkavžina, Franja Vovšek, Ivana Prislan, Mici Grah, Franja Muhovic, učenke III. razreda v Braslovčah; Franc Fürst, Jožef Mursič, Alojzij Painhart, Marko Kardinar, Josip Spindler, Alojzij Ostrc, Vinko Jarc, učenci V. razreda pri Sv. Križu blizu Ljutomeru; Maca Vodušek, VII. razred na Vrtači v Ljubljani; Alojzij Čander, učenec III. razreda v Zibiki; Pavla Lapajne v Idriji; Jožef Lacijan, Jožef Goričan, Franc Gorenak, Anton Kristan, učenci v Slivnici pri Mariboru; Ferdo Doganoc, učenec III. razreda v Vel. Laščah; Jože Razborsšek in Jože Guček, učenca v Dobju pri Planini (Stajersko); Zora in Ivan Juvančič v Sp. Siskli; Franc Alekšič, Adalbert Otrepec, Ivanek Plohl, Ivanek Spendija, Franc Sulek, Jožek Vukovič, Franc in Ivanek Žibrat, učenci, Terezija Higa, Ivanka Ivanuša, Marička Pogodrelec, Marijana Štiberc, učenke na Humu pri Ormožu; Katica Florian, Ana Pogačnik, Albina Bradaška, Ana Šavnik, Fr. Skuber, Jela Lachainer, Marija Pogačnik, Ant. Podjed, Marija Štupnikar, učenke II. razr., Zdenka Pirc, učenka I. razr. v Kranju.

* * Listnica. * *

Brinjos: Da! Zakaj nič izvirnega? — **I. O. R. v G.:** Treba bo mnogo po-prave. Prosimo, potrpite! — **Rudivoj:** Kar je porabnega — polagoma. — **Droh:** Gotovo! — **Bogomil Crnograbski:** Doslej poslani pesmi niso za tisk. Pošljite kaj bolj-šega! Rokopisov ne vračamo. — **Maksencij Desider:** O živi vodi da, drugo ne! Prosimo, pišite razločnejše in to samo na eno stran! — **Radislav:** Vaš spis o stari knjigi ni nič zanimiv. Treba je mnogo popravljjanja. Sicer pa ne priobčimo nobenega spisa, če nam ni znano pravo pisateljevo ime. — **M. P. v Lj.:** Pesmi »Vruitev«, »Zimski dan« in »Ledene coetke« niso za rabo. — **Stanislav N.:** Pri najboljši volji ni mogoče. Učite se pred vsem slovenske slovnice! — **Franz J. bei der Frau I. R. in Laidach:** Slovenski pisatelj mora biti pred vsem več slovenščine. — **Tihomir:** Kadar bomo utegnili vse temeljito predelati. Pošljite kaj boljšega! — **Andrej Posavski:** O priliki. Če bo mogoče, pridenemo spisu o Feničanih podobno. Zatorej potrpite! — **Gv. Anin:** Tisto o mrvljah da, drugo ne. Vaše pesmi so strašne! Kako je treba zapisovati narodno blago, to Vam najlepše kažejo naše »Slovanske pravljice.« Nikar ne mislite, da je za »Zvonček« vse dobro, kar je narodno. — **Savin:** Samo basen. Našim bralcem prija živahno pripo-vedovanje. Bodite torej živahni! — **J. K.:** »Oče naš« pride na vrsto.

Da uspeva list, mu je treba sotrudnikov in naročnikov. Prvih, hvala Bogu, ima »Zvonček« lepo število, a drugih ima, žal, še vedno premalo. Svoje prijatelje nujno in lepo prosimo, naj nam neprestano nabirajo novih naročnikov, katerim so na razpolago še vse številke lanskega in letošnjega letnika. Kolikor nam je mogoče, storimo za list, da nam je vsaj deloma mogoče zadovoljiti cenjene svoje naročnike. Spričo tako nizke naroč-nine nam bo moči storiti za »Zvonček« le tedaj še kaj več, če se število naročnikov izdatno pomnoži.

„Zvonček“ izhaja 1. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 5 K, pol leta 2 K 50 h, četrta leta 1 K 25 h. — Izdajatelj, upravnik in odgovorni urednik je Luka Jelenc, učitelj v Ljubljani, Rimska cesta št. 7. — Rokopise je pošiljati na naslov: Engelbert Gangl, Dunaj (Wien), IX., Porzellangasse Nr. 20, II., III./31.

Last in založba »Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev«. — Tiska »Narodna tiskarna« v Ljubljani.